

PM 101 ÇİZİM TEKNİĞİ ve PERSPEKTİF DERSİ

PERSPEKTİF

Prof. Dr. Dicle OĞUZ

Arş. Gör. Dr. Volkan MÜFTÜOĞLU / Arş. Gör. Ecem BAKI

PERSPEKTİFİN
TANIMI

PERSPEKTİF
TİPLERİ

PARALEL
PERSPEKTİF

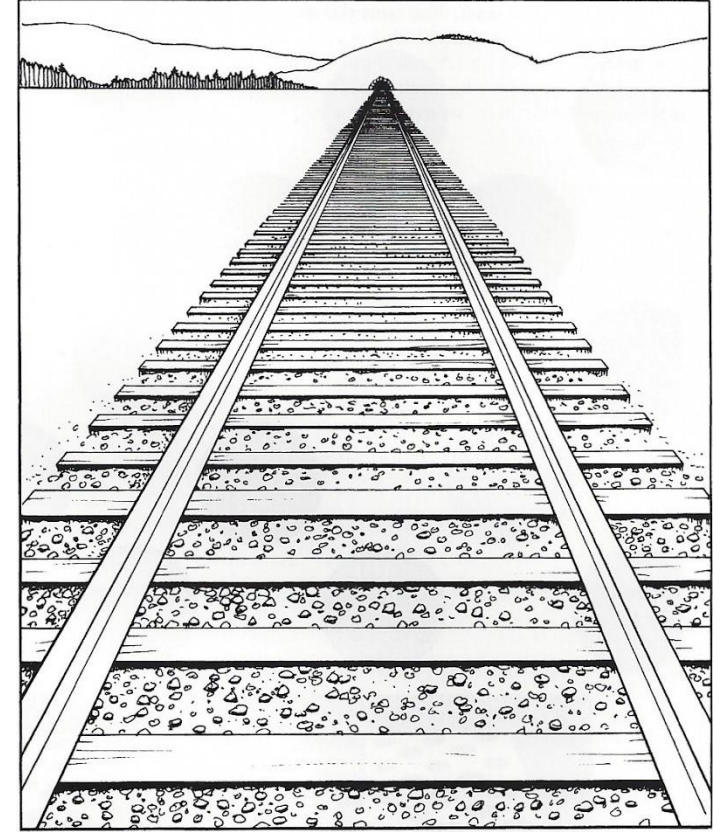
MERKEZİ (KONİK)
PERSPEKTİF

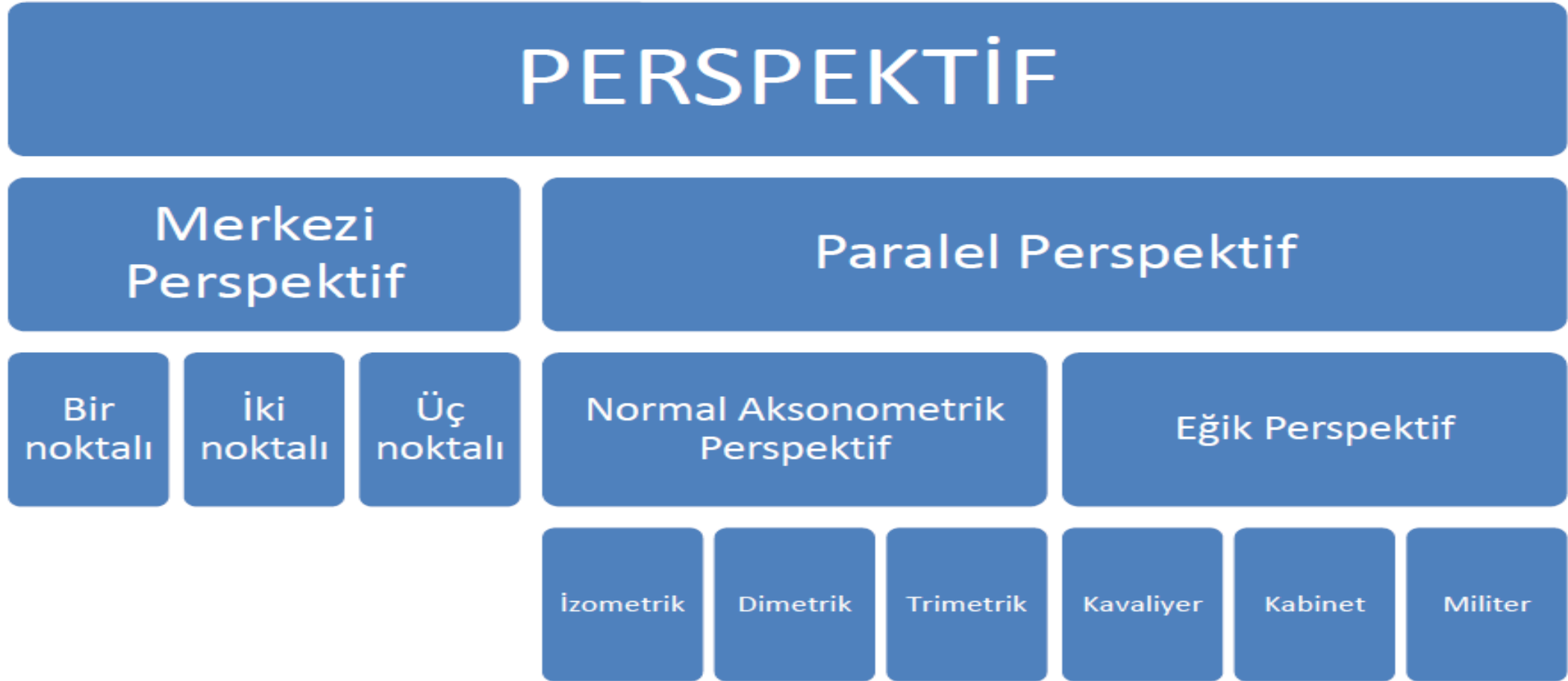
ÖRNEKLER

PERSPEKTİF

Perspektif, üç boyutlu cisimleri iki boyutlu bir düzlem üzerinde göstermek için kullanılan bir araçtır. Derinliğin, bütünlüğün, devamlılığın, renk, biçim ve çizgilerle ya da fotoğraf makinesi aracılığıyla bilimsel olarak elde edilmesinde izlenen yöntemlere “**PERSPEKTİF**” denir (Anonim 2007a).

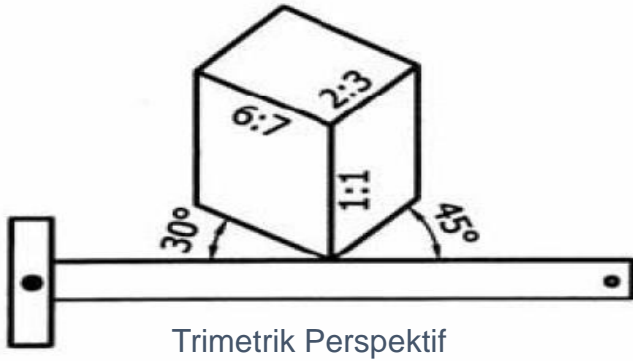
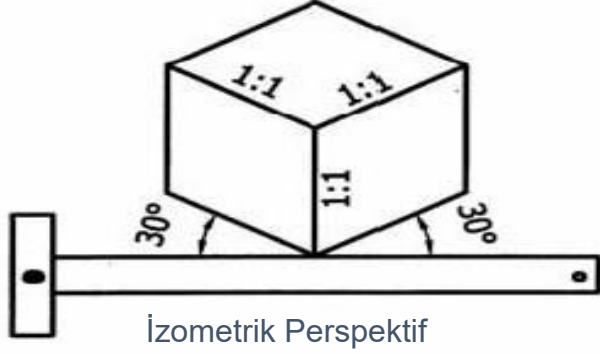

PERSPEKTİF TIPLERİ

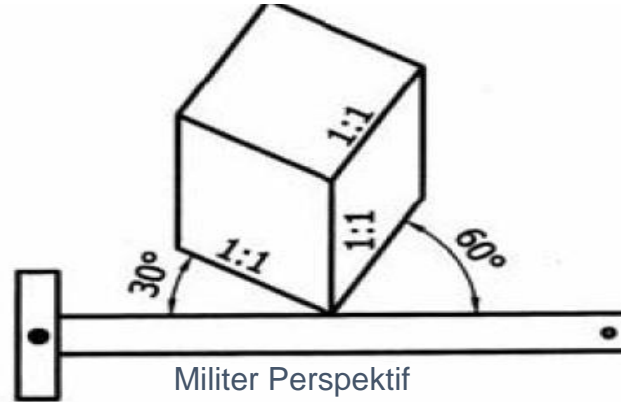

PARALEL PERSPEKTİF

NORMAL AKSONOMETRİK PERSPEKTİF

EĞİK PERSPEKTİF

MERKEZİ(KONİK) PERSPEKTİF

Uzayıp giden bir yolun ortasından bakıldığında yol ve yandaki direkler, ağaçlar ileride birleşiyormuş gibi görünür. Böyle görüntü veren perspektife **merkezi (konik) perspektif** denir (Anonim 2007b).

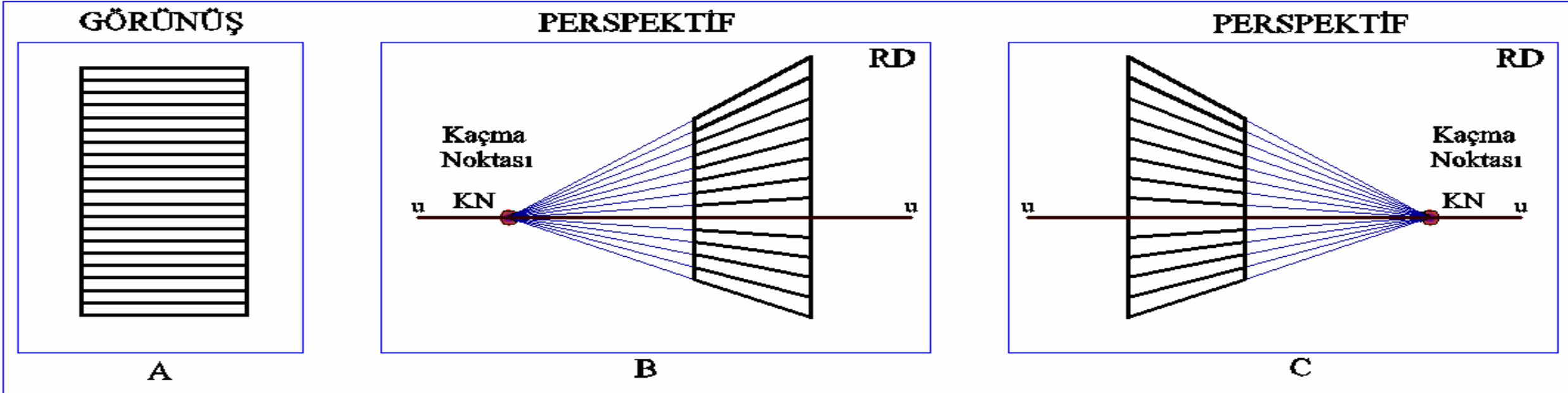
Bu perspektif çiziminde tek **kaçış noktası** vardır. Köşegen çizgilerin hepsi bu noktada birleşir. Kaçış noktasından geçen yatay doğruya **ufuk çizgisi** denir. Bu görüntü bir düzlem üzerinde gösterilmek isteniyorsa bakış noktasının önüne bir düzlem konur ki buna **resim düzlemi**, düzlemin yer ile meydana getirdiği arakesite **zemin çizgisi** denir (Anonim 2007b).

MERKEZİ(KONİK) PERSPEKTİF

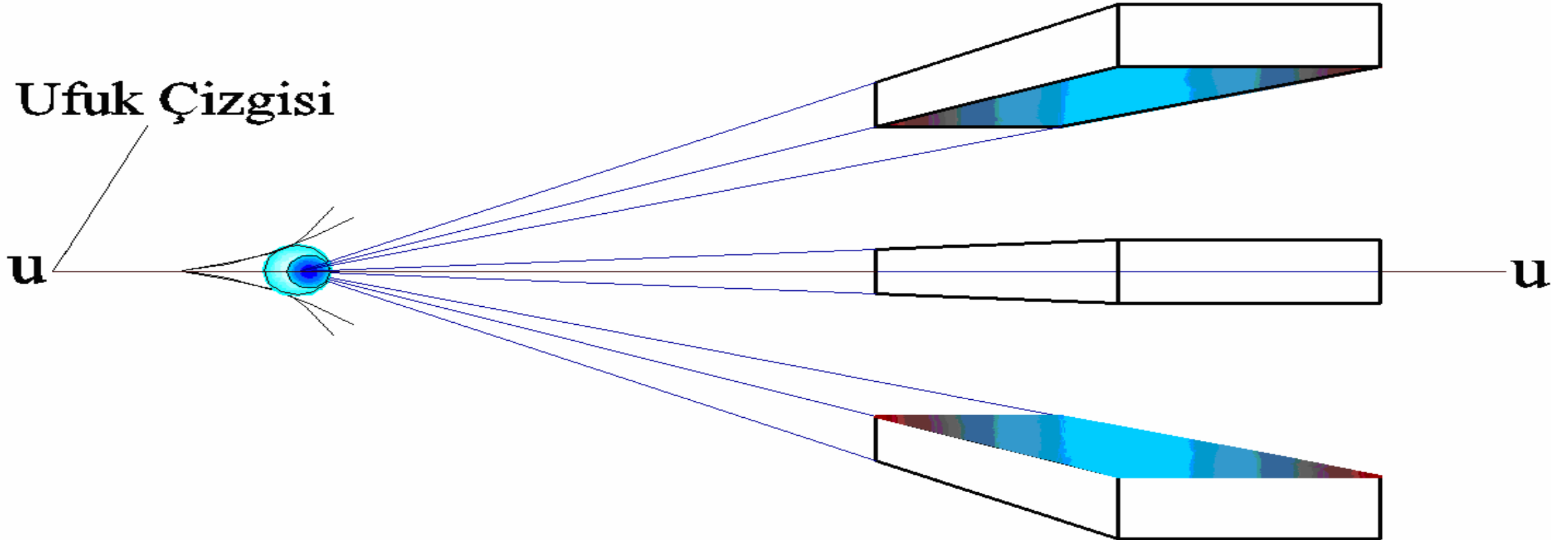
KAÇMA (KAÇIŞ-KAÇAR) NOKTASI

Gerçekte birbirine paralel oldukları halde perspektifte paralellikleri bozulan doğruların ortak (kesişme) noktalarına **KAÇMA (KAÇIŞ-KAÇAR) NOKTASI (KN)** adı verilir. KN, bir doğrunun sonsuzdaki noktasının perspektifidir. Nitekim gerçekte, birbirine paralel olan doğrular sonsuzda kesişeceğinden, perspektiflerinin kesişme noktası da sonsuzdaki ortak noktalarının perspektifidir (Anonim 2007a).

MERKEZİ(KONİK) PERSPEKTİF

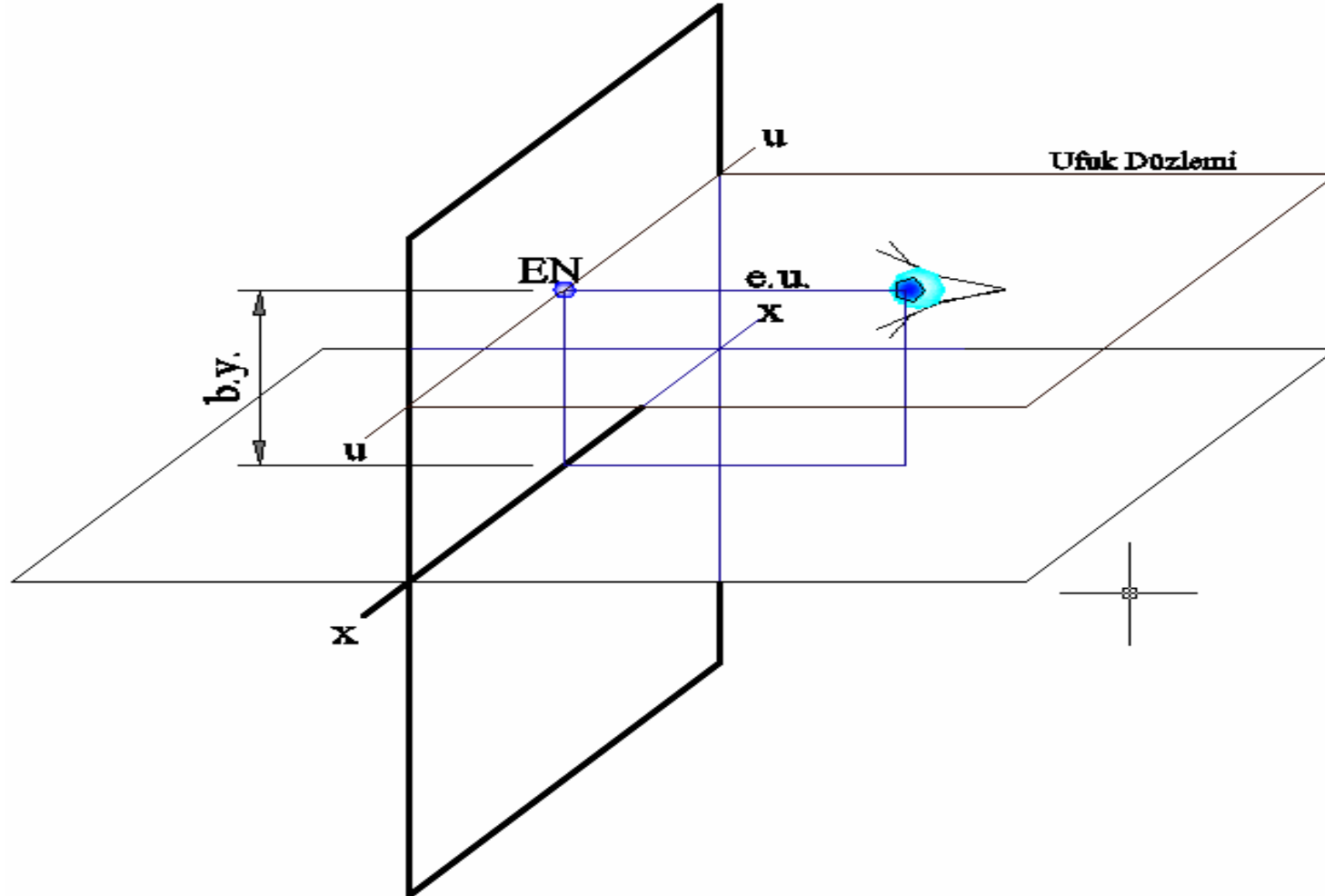
Ufuk çizgisinin yeri, perspektifi çizecek olan kimsenin, cisme hangi yükseklikten bakmak istediğine bağlıdır. Ufuk çizgisinin altında kalan cisimlerin üstü, üstünde kalan cisimlerin altı görünür. Tam ufuk çizgisi üzerindeki cisimlerin ise ne altı, ne de üstü görülemez (Anonim 2007a).

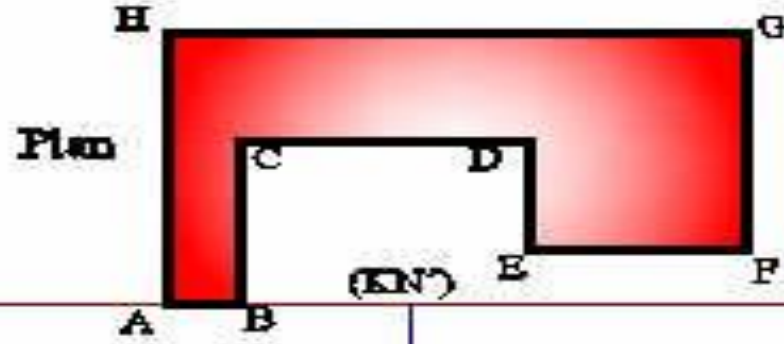
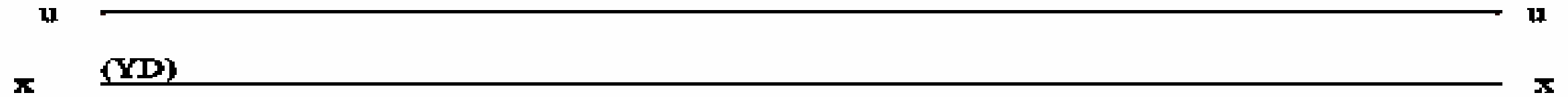

MERKEZİ(KONİK) PERSPEKTİF

A) TEK KAÇIŞLI PERSPEKTİF

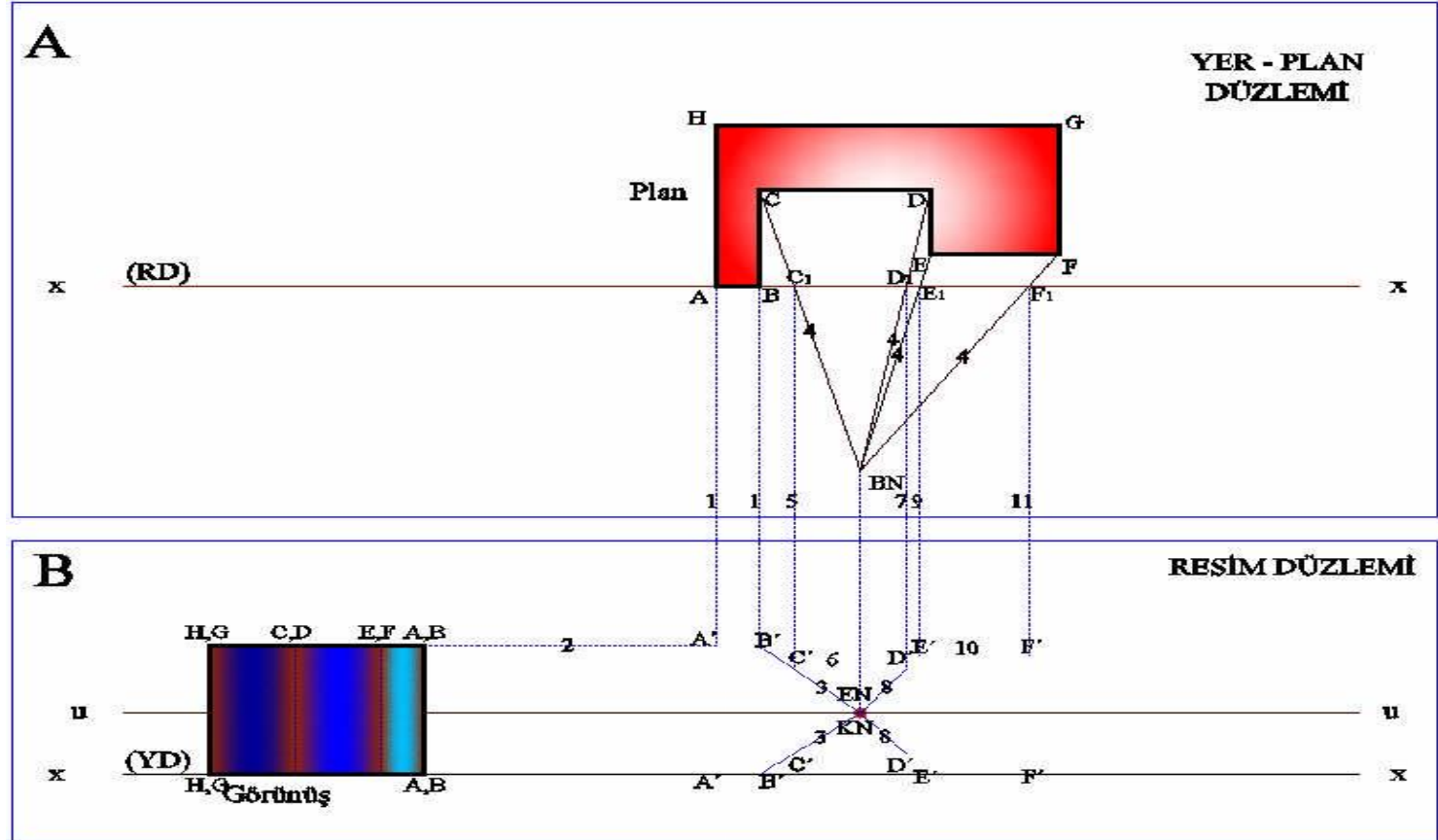
Perspektifi çizilecek cismin planındaki bir kenar takımı resim düzlemine paralel olacak şekilde yerleştirilirse elde edilecek perspektife “**BİR NOKTALI (TEK KAÇIŞLI) PERSPEKTİF**” adı verilir (Anonim 2007b).

A**YER - PLAN
DÜZLEMİ****x****Resim Düzlemi (RD)****(EN)****x****b.u. = e.n.****EN****Bakış Noktası****B****RESİM DÜZLEMİ****u****u****x****(YD)****x**

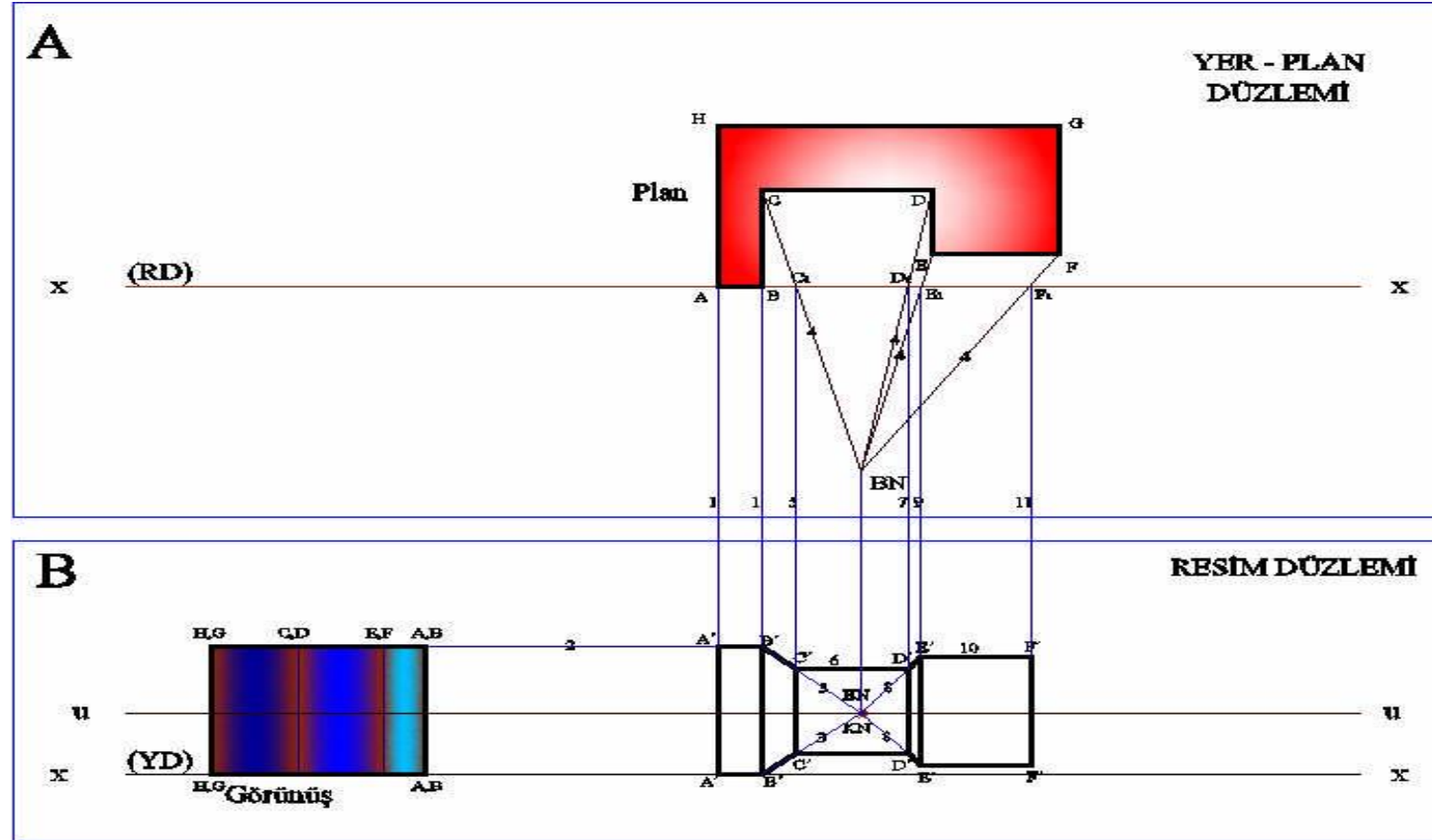
MERKEZİ(KONİK) PERSPEKTİF

Yapılacak işlem, kaçma noktasının bulunmasıdır. Gerçekte yatay durumda bulunan AH, BC, DE, GF gibi birbirine paralel kenarların KN, BN'den bu kenarlara çizilecek paralel doğrunun resim düzlemini deldiği noktadır. Bu noktanın plandaki iz düşümü KN dir. Kenarlar yatay olduğundan kaçma noktası da ufuk çizgisi üzerinde bulunacaktır. Bu nedenle, KN'den veya BN'dan (x-x) eksenine çizilen dik bir doğru aracılığı ile KN bulunur. Bu nokta aynı zamanda esas nokta (EN) dir. Aslında, resim düzlemine dik durumdaki yatay doğruların KN, esas noktadır (Anonim 2007a).

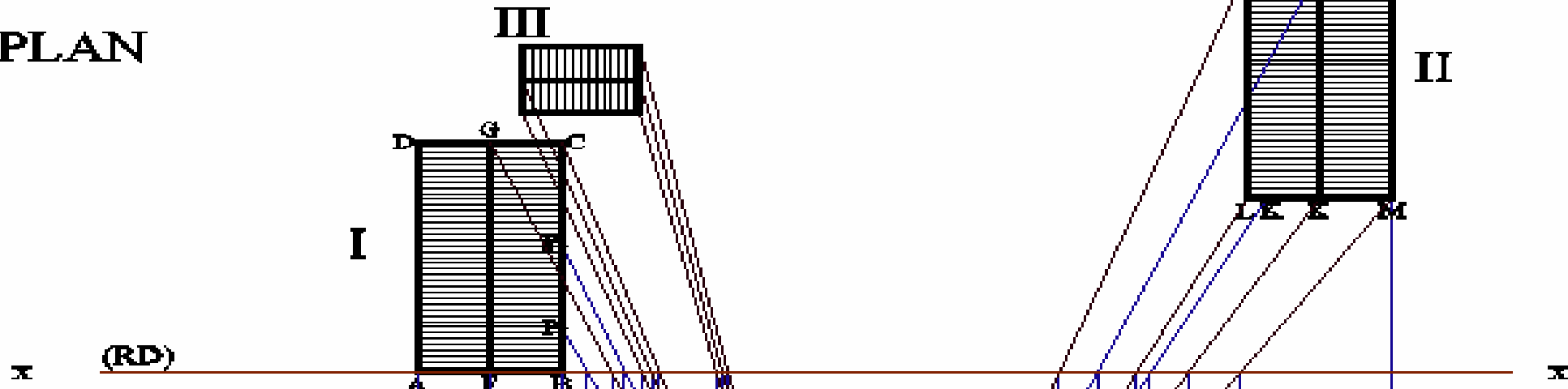

MERKEZİ(KONİK) PERSPEKTİF

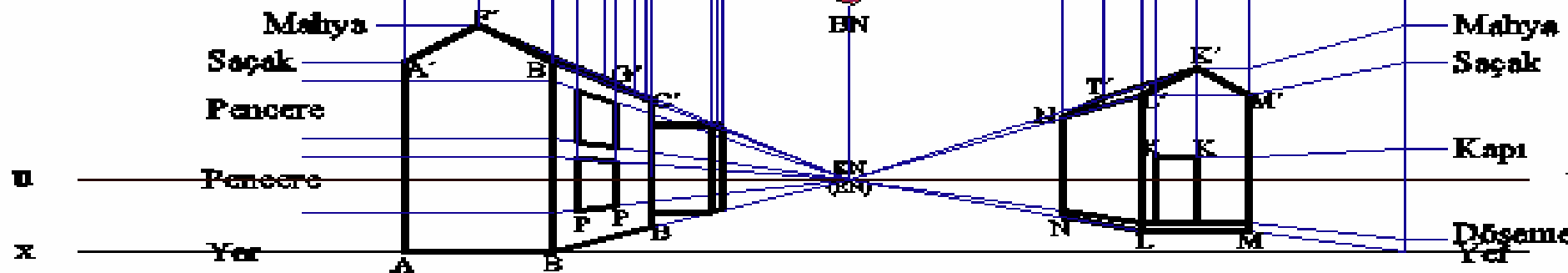
Perspektif çizimine, cismin resim düzlemi ile çakışık olan kenarlarından başlamak gereklidir. Çünkü bir cismin resim düzlemi ile çakışık olan kenarları, perspektif de ve **aynı yerde** ve **aynı büyüklükte** (çizim ölçeğindeki büyüklük) görülür. Şayet resim düzlemi, cismin herhangi bir kenarı ile çakışmayacak yerden geçirilmiş ise önce cisme, bir yüzü resim düzlemi ile çakıştıncaya kadar uzatmak ve cismin ilave kısmı ile birlikte perspektifini çizmek, sonrada ilave kısmı perspektif den silmek gereklidir. Bu nedenle cismi bir yüzü resim düzlemi ile çakışacak şekilde yerleştirmek, perspektif çiziminde belirli bir kolaylık sağlar (Anonim 2007a).

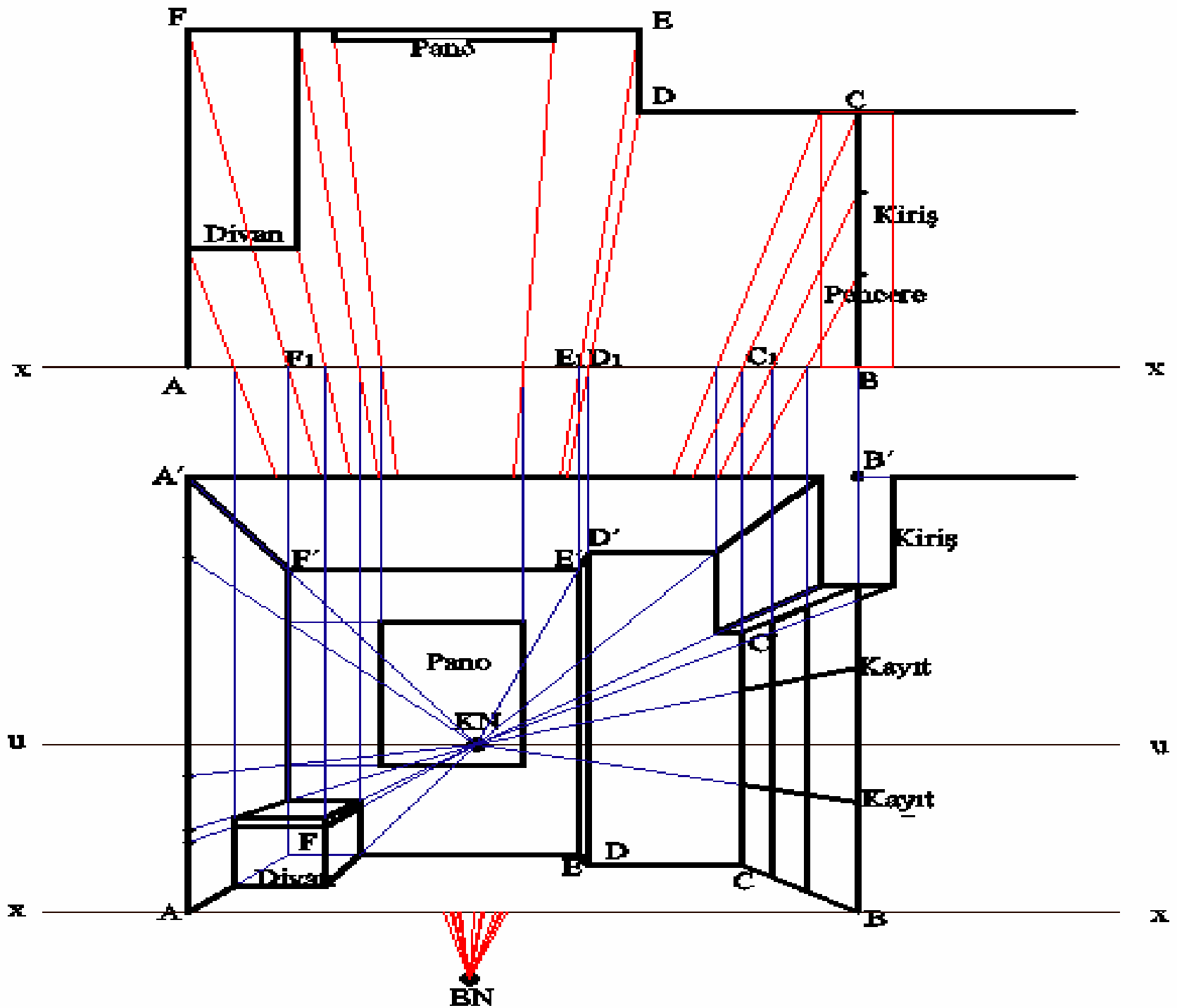
PLAN

PERSPEKTIF

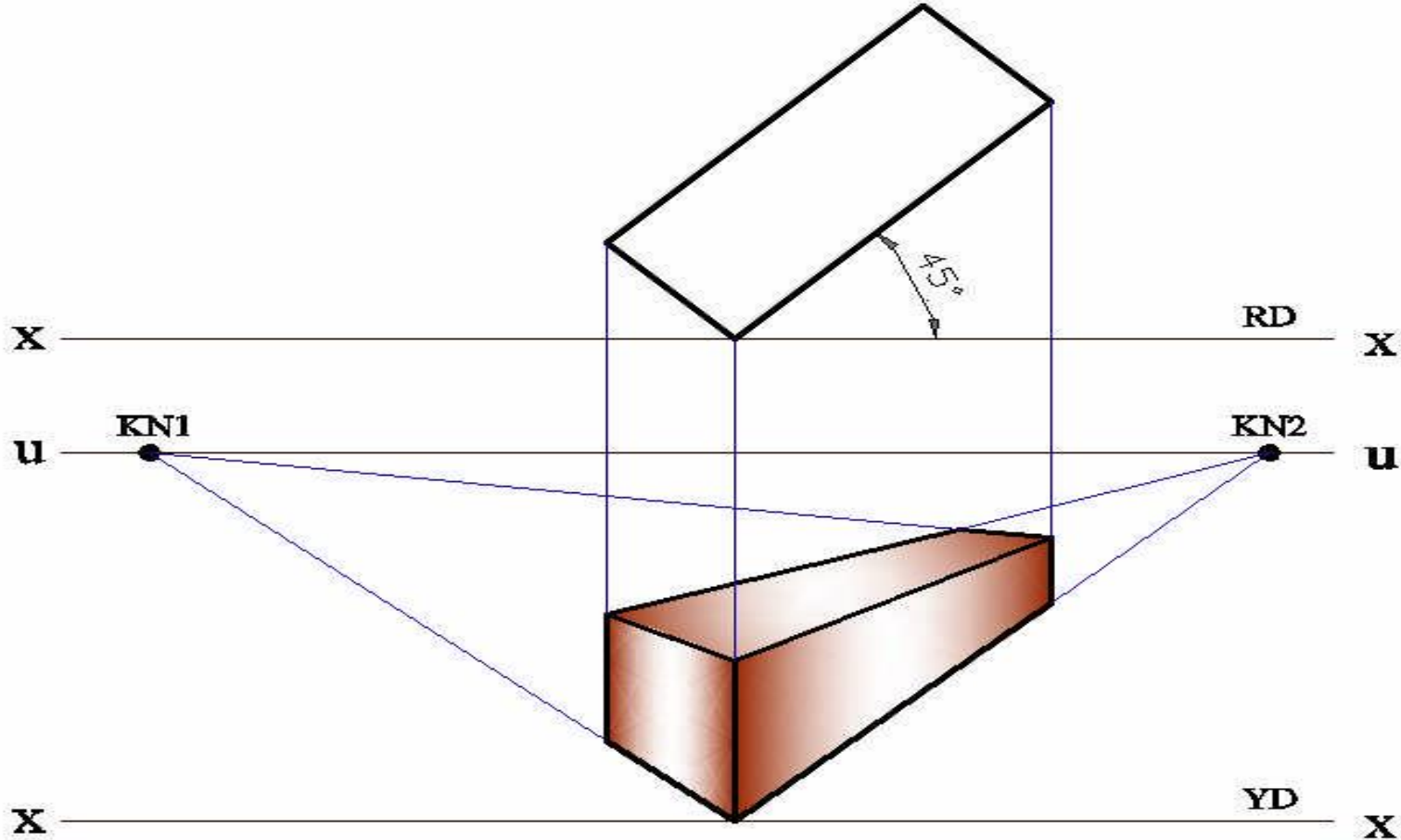
(Anonim 2007a)

MERKEZİ(KONİK) PERSPEKTİF

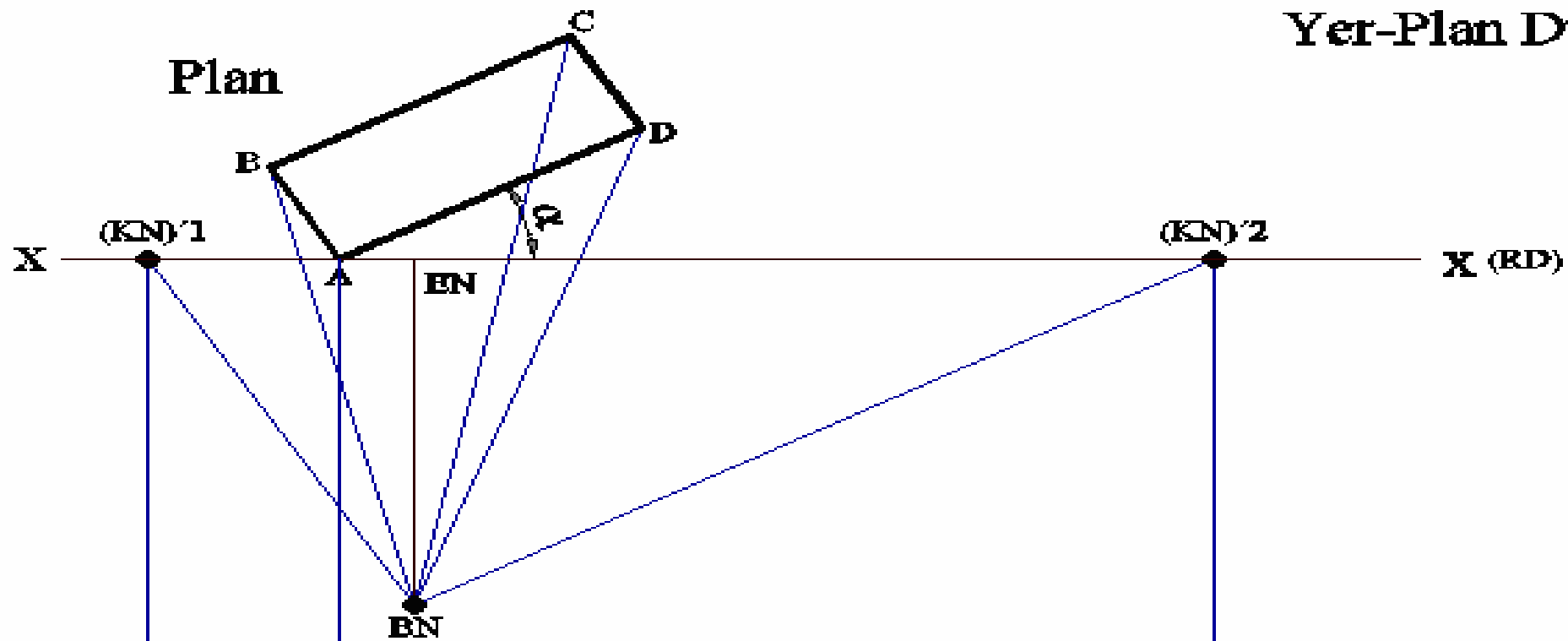
B) ÇİFT KAÇIŞLI PERSPEKTİF

Perspektifi çizilecek cismin düşey kenarları resim düzlemine paralel olarak yerleştirildiği halde, planındaki kenarlar ile resim düzlemi arasında dik olmayan bir açı meydana geliyor ise, elde edilecek perspektife **İKİ NOKTALI (ÇİFT KAÇIŞLI) PERSPEKTİF** adı verilir. (Anonim 2007b).

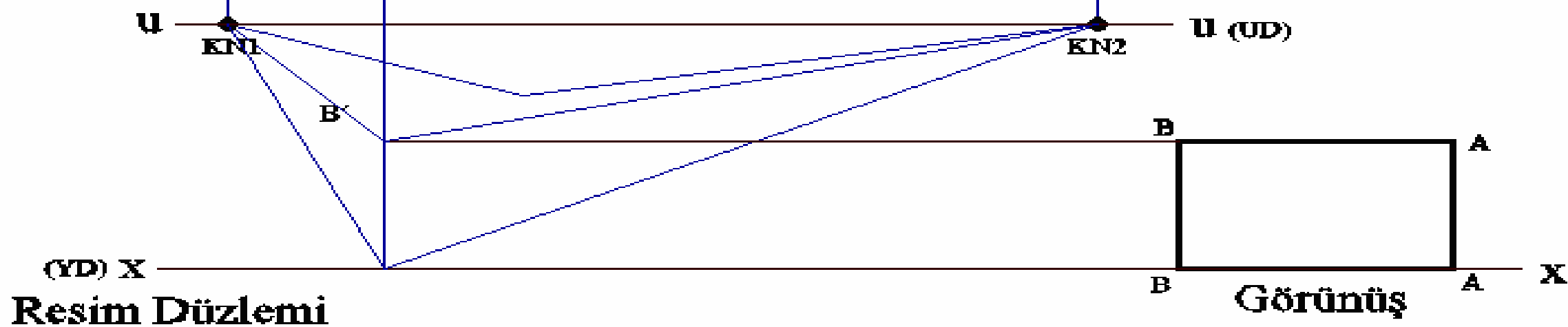

(Anonim 2007a)

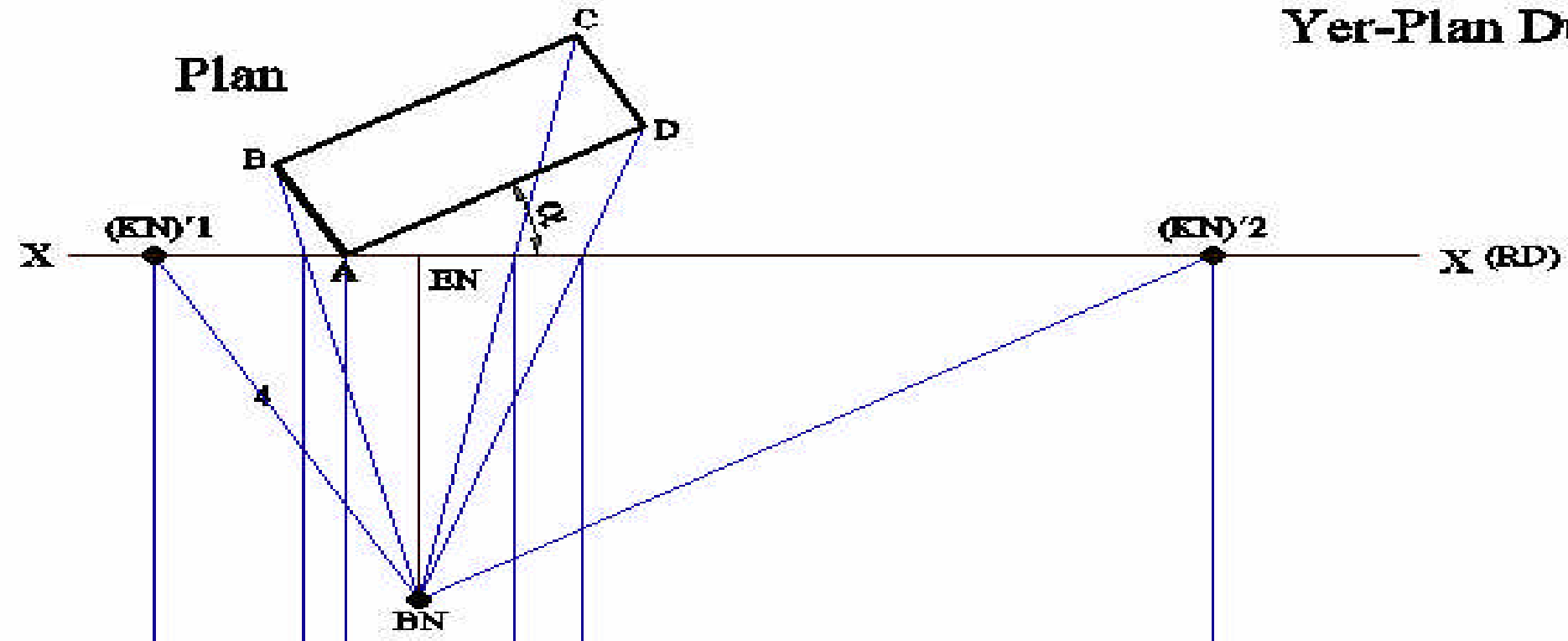
Yer-Plan Düzlemi

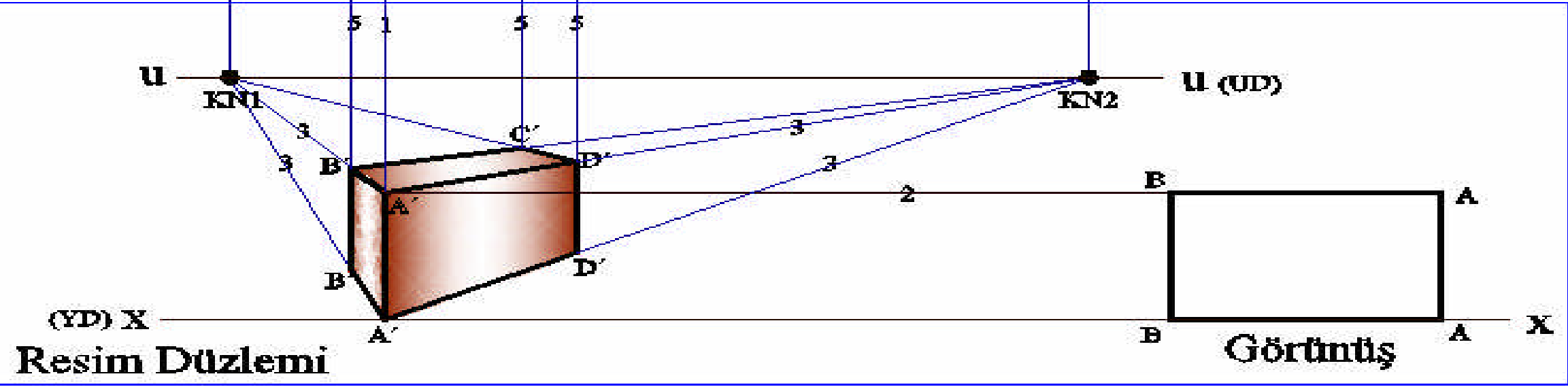
(Anonim 2007a)

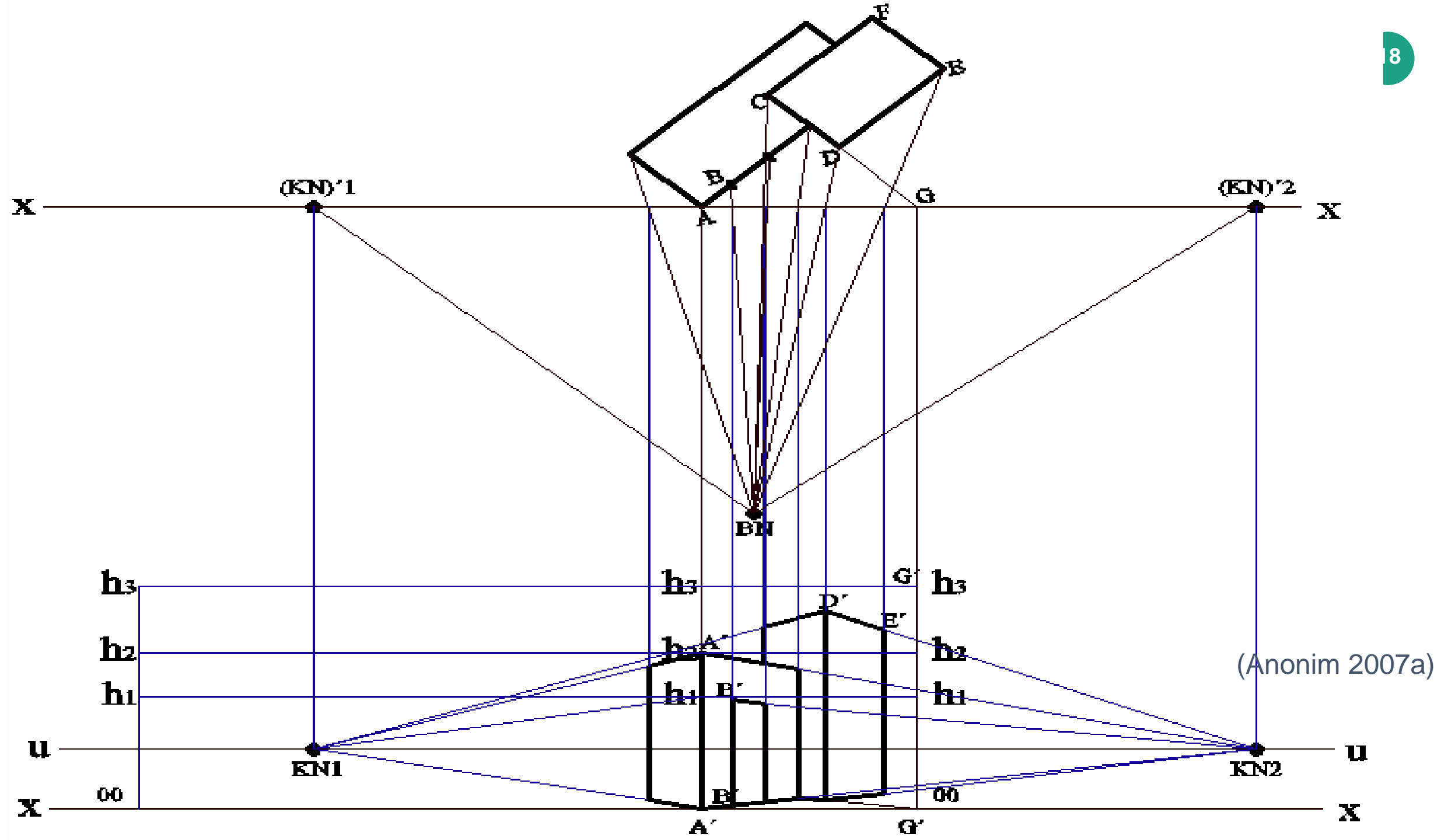

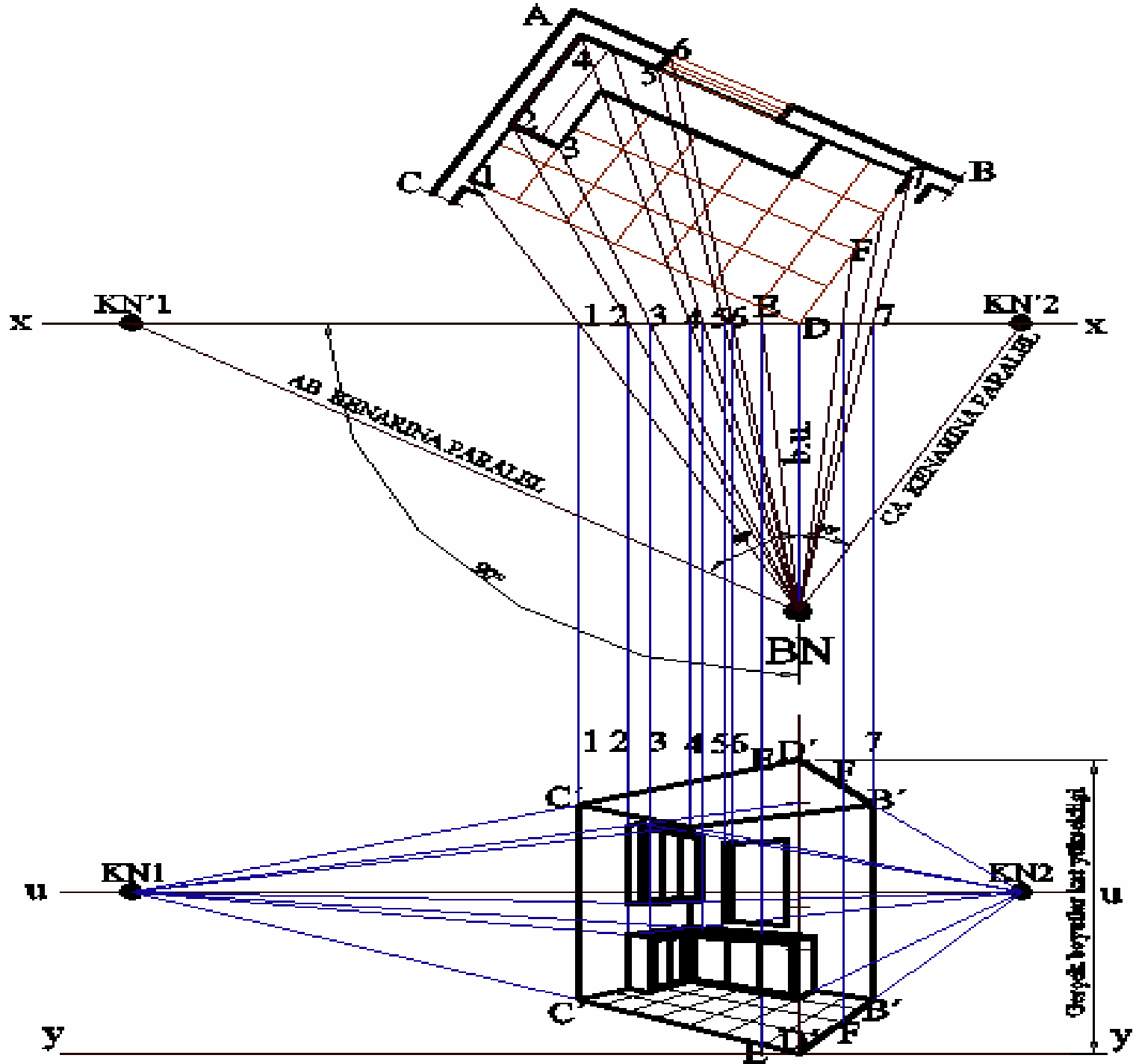
Yer-Plan Düzlemi

(Anonim 2007a)

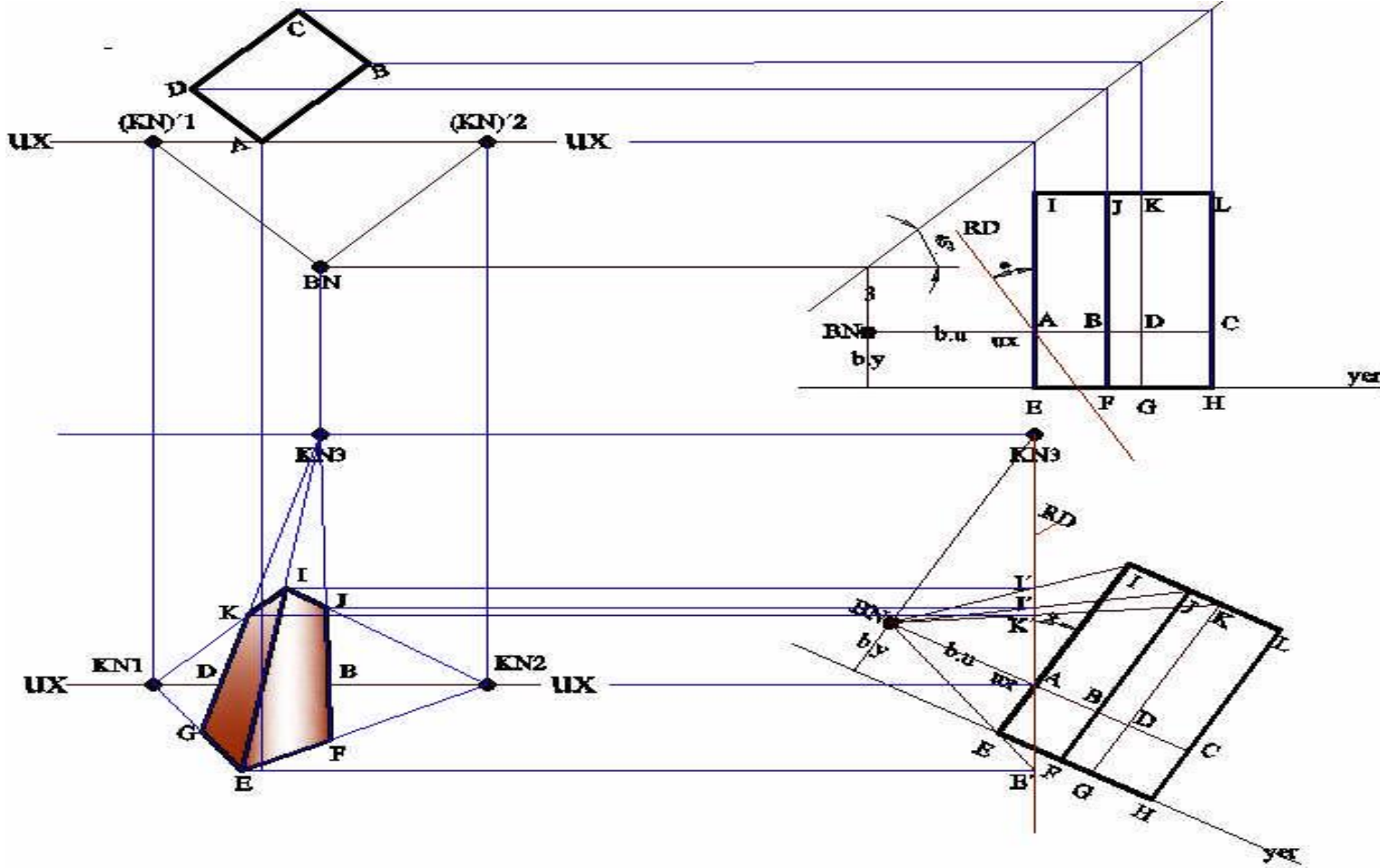

(Anonim 2007a)

MERKEZİ(KONİK) PERSPEKTİF

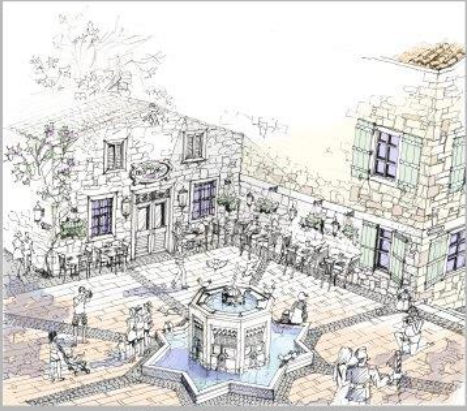
C) ÜÇ KAÇIŞLI PERSPEKTİF

Perspektifi çizilecek cismin üç kenar takımından hiçbiri resim düzlemine paralel değil ise başka bir deyişle, cismin bütün kenarları ile resim düzlemi arasında dik olmayan, bir açı meydana geliyor ise elde edilecek perspektife **ÜÇ NOKTALI (ÜÇ KAÇIŞLI) PERSPEKTİF** adı verilir (Anonim 2007b).

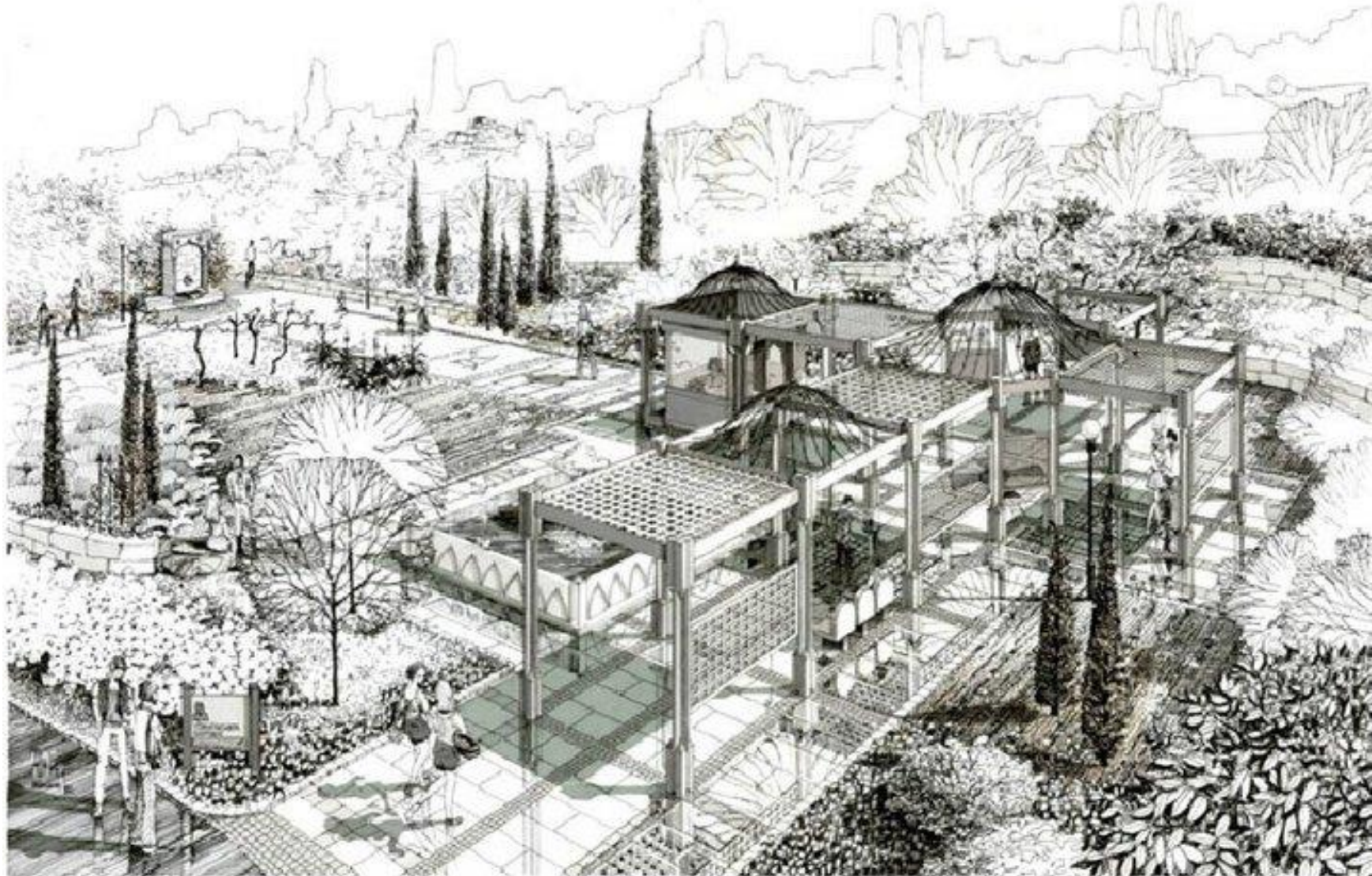
(Anonim 2007a)

SERBEST EL PERSPEKTİF ÖRNEĞİ

HOUSE HOTEL LOBBY'DEN DENİZE BAKIŞ

SERBEST EL PERSPEKTİF ÖRNEĞİ

1983 MÜNCHEN ' TÜRK BAHÇESİ ' PROJE: ANKARA ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAK. PEYZAJ MİM. BÖLÜMÜ PROF. DR. YÜKSEL ÖZTAN İŞİTİ: TÜRKAY ATEŞ

SERBEST EL PERSPEKTİF ÖRNEĞİ

Pegasos World Hotel peyzaj tasarımı, 2001.

Anonim 2007a. İnşaat Teknolojisi. İç Mekân Perspektif Çizimleri-I. MEGEP (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi), T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara.

Anonim 2007b. Ortak Alan. Perspektif. MEGEP (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi), T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara.

Anonim 2016. Anma, Turgay (Türkey) ATEŞ. <http://jfa.arch.metu.edu.tr/archive/0258-5316/articles/metujfa20162anma.pdf>, *Journal of the Faculty of Architecture*, Volume 33-2, pp.5-14.

Ateş, Ş. 2008. MHN113 Teknik Resim ve Tasarı Geometri Dersi Ders Notları. Karadeniz Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü, Trabzon.

Web Sitesi: <https://www.facebook.com/138146699578525/photos/a.139945256065336.25789.138146699578525/236122736447587/?type=3&theater> , Vista Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı Ofisi Facebook Sayfası, Erişim Tarihi: 01.11.2017.